וסימניך ברקא. משמע דהוי מום קבוע ותימה דבפ' מי שאמרו (גיטין סא.) יש רפואות כו' לברקא ובפרק המוליח יין (שבת עח.) גמי אמרי כוחלין לברקותי וי"ל דהתם מיירי בממשמשין ובהאין קודם שנקבעו וכן גמי [לריך] לתרן לקושיא אחריתי דהתם בפרק המוליח יין קתני (ג"ז שם) דם כדי לכחול עין אחת שכך כוחלין (ליחזור) [ליחרוך] *ובתוספתא (דשבת פ"ט) גרסי' להו ובתוספתא במכילתין (פ"ל) כתוב יחור במקום חרור ומשמע דהכל אחד וחרור הקבוע חשיב לקמן מום ומיהו איכא למימר דבשבת מיירי באותו שאינו קבוע ועוד יש לתרץ דהיכא דאין מתרפא מאליו חשיב מום והא דקאמר לקמן גבי מום הקבועים דאם עובר כשמתכילין אותו לא ויכם של גשמים לא הוי קבוע אין זו רפואה ממש אלא בדיקה וגסיון אם הם קבועים אם לאו אבל רפואה גמורה יכולה להעביר מום קבוע תדע דלקמן (דף נט:) אמרינן גבי נפגם הזוכן נפגם ולא ניטל דניטל חוזר לאיתנו יותר כו') *ונפגם נמי הוי יכול ליטלו ומיהו י"ל דכי נפגם אמלה אין לו תקנה וקלפת יש לדקדק מילפת לה דכתיבא באורייתא והוי מום כדלקמן (דף מא.) והיא חזזית המלרים ובב"ק בפרק מרובה (דף פ:) משמע דיש לה רפואה כדלקמן מתריעין על החיכוך בשבת ומוקי לה בחזזית המלרים דלא מבטל ויבש מבפנים ומיהו יש לפרש דהא שמתריעין לאו שתתרפא אלא שלא הוסיף דמה נפסך אין לה רפואה דאמרי' לקמן שמלפפת והולכת עד יום המיתה וכתיב נמי אשר לא תוכל להרפא ומיהו יש לדקדק מיבלת דכתיב* והוא מום כדלקמן ותנן בפ' המולח תפילין (שיבוטין קג.) חותכין יבלת במקדש וכן חותכין יבלת כה) בפסח (פסחים סה:) אלמא יש לה רפואה בחתיכה וחשיב מום ואין להעמידה כפ) דלית בה עלס דתלהוני בעלמא הוא כדלקמן ומיהו יש להעמידה ביבלת שבעין ודלית בה שער דאין שוחטין עלה לא במקדש ולא במדינה ואמ"ג ג) דאמרי' בעירובין (שם) להה ויבשה יד וכלי הכל שייך ביבלת שבעין: **אם** קודם מעשה אמרה שומעין לו. אומר ר"מ דלא אמרי' הכי אלא היכא דאריך לאותה הוראה כי הכא וביבמות בפ' הערל (דף עו.) גבי חגר חרב כישמעאל ובפרק טמאין על האוטסה (יבמות צא.) גבי גר טמא אשת אחיו מאמו וכרים עשרה יוחסין (קידושין עב:) גבי עובדא דרב יהודה דאמר מבית שמואל אמינא עבדא הוא שהיה נראה נא) לרב יהודה שאומר כן לפי שהקניטו: **יצא** מחלב עיניו. לפי הדרשה לבן שבעין קורין חלב כדפי' בקונטרס שאם שומן העין ורואה אומר אילא הרשע לתרבות רעה מרוב שומן שבעינו ושומן העין בלבן הוא: **שעינו** טופות מים. אם אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה כו' ולא נתשעם ממה שהיה: ואלו הן המום הקבועין. והיאך בודקין אותו אם אכל עשב לח ויבש של בשמים ושל שדה בית הבעל ששותה מאליה. אי אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של בשמים ואח"כ אכל הלח ועדיין לא נתרפא אפי' כן אינו מום עד שיאכל הויבש של בשמים אחר הלח. שהלח של שדה בשמים. אבל קודם הויבש אם בכך לא נתרפא הוי מום קבוע. וישני נ' חרשים. כלומר בג' הרשים יאכלנה בכל הדש לח ואח"כ יבש: והיכי מצי מוקים מתני' כר' יהודה והאמן תרוייהו תנינהו. אבל לח ויבש של בשמים לח ויבש של שלחין כו': השורי מחסרא מתניתא והכי קתני: ותרצה אכל לח ויבש שלו בשמים הרי זה מום כו'. ואיתא דאמרי ריש לו ג' חרשים. כלומר דישנה לבדיקה זו ג' חרשים: אני דג' חרשים ותו לא. אימא דאמרי ותצי ניסן לח אלול והצי אדר יבש דתיינו ג' חרשים ותו לא וקמ"ל אע"ג דאין רצופין: אלול ותשרי יבש. דבהתנא זמן הוי יבש חבן וחצר: מיהא ליכא למישמע דלמא הוא דקאמר אלול ותשרי יבש דאלול ותשרי מאכילין ליה באדר וניסן. וכמה מאכילין אותו. מן הלח ומן הויבש אפי' בגרוגרת מכל אחד ובדיקה:

א) נרסא ש"ל והייתו דן לכן נף כלומר כולנו נרקא כמו לברוקתי בשבת ע"מ. ב) חולי ד"ל שהיה בעינו דק והיה מראהו תלזון ואמר תלזון זה וכו'.

:תורות הר"ח (ח) במשנה של אלמים אכל הויבש ותח"ל אכל הלח אינו מום עד שיאכל (כלח ותח"ל הויבש) תמ"מ ובע"ב ס"ח הויבש אחר הלח: (ב) גמ' ואלו הן מום הקבועין אכל לח ויבש של בית הבעל ולא לח ויבש של בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של בשמים ואח"כ אכל הלח אינו מום עד שיאכל הויבש אחר הלח: (ג) גמ' שם אינו והא אמר רב אחדי בר חנין ד"ר ד"ש מורווור וכו' מום כמין מיפון לגמות כעין הרגוס לכן חיור הכס"ד: (ה) ד"ה ויבש הויבש וכו' שיעבור עליו כל יום:

יח א מיי' פ"ז מהלכות ביאת מקדש הל' ה:

יט ב מיי' פי"ח מהל' מעילה הל' ז ופ"ט מ"מ פי' יח פעיף ה:

כא ד ה מיי' פ"ז מהל' ביאת מקדש הל' ה:

כב ו מיי' פ"ב מהלכות איסורי מזבח הל' יב:

כג ז מיי' שם הלכה יג:

כד ח מיי' שם הל' יד:

שיטה מקובצת

ח) הא בדק לבן הא בדק: ב) רבי יונתן בן: ג) יוסי בן לקוניא: ד) קבוע הוא לשרוש: ה) תלמידים רואים אינו והאמר: ו) הונא אמר רב: ז) הפוסק בסירה: ח) פ"ם אמר רבא מה: ט) שיאכל חיבש אחר חלח: י) ומים קבועים: יא) חורוור קבוע שמונים כו' מים קבועים: יב) של בית הבעל לח ויבש של בית השלחין: יג) הלח אינו מום עד: יד) והא אנן תרוייהו: טו) אינו והא אמר רב אידי: טז) אמר עולא תי' רבא נמחק: יז) עין היינו בבת עין: יח) לך בדק דלבן: יט) ברקא כמו השוכר: כ) תיבת הלכה נמחק: כא) הלכה לידו הס"ד: כב) בודקין אותו ג' פעמים: כג) שנמצא שם: כד) מים דרכו שעיניו: כה) רפואה ואע"פ: כו) רפואות לברקותי: כז) יותר משנפנם ואמאי הרי נמי יכול ליטלו: כח) דפסח ברית אלו דברים: כט) הקעמידה בטנם ולילה: ל) דמוכרין בעירובין תי' דאמרינן נמחק: לא) נראה שרב יהודה: לב) שבתוכו. ס"א שתחתיו •

יומא פ.

רבינו גרשום

תורא ברא דעינא. שורה שרוץ מן העין שמכסה העין וזהו בת עין: אלא הא ברק שחור הא ברק לבן דאמר רבה בר בר חנה כו'. מתרץ הא דת"ר ודתניא איפכא: וסימניך ברקא. כלומר באותו דק לבן שקרין ביקא הוי מום והיינו דק לבן ח): בולם. צף. ברק כמו לברוקתי: תלזון קורין בלעז לימ"ן: עינב. שיש בעינו כענבה שמנומר עינו בגחש: תלזון זה. הוה לו בכור.ב) שהיה בעינו תלזון והיה מראהו אאבר חלזון זה מום קבוע הוא: ואע"פ שאמרו אין אדם רואה מום לעצמו. שהבכור שלו הוה אבל מורה הוא לתלמידים כו'. ובשביל כך קראהו להורות לו כדי שיתירנו לך וזה לאחר שאירע לך מעשה בבכורו הוה שמום קבוע הוא: האי נמי מורה ובא מעיקרא הוה פעם אחרת קודם שאירע לו מעשה הורה שמום קבוע הוא. (האי נמי מורה) ור' מאיר דבר תורה ברא דעינא. שורה חיטונה של עין הייטו יז) בת עין המכסה את העין: דק המשקע את העין הרי זה מום: **פא בשחור פא בלבן.** הסתא קס"ל דמוקים חדא בשחור של עין וחדא בלבן של עין: **וסימניך ברקא.** מייל"א דהוי לבן ולא והוי מום הכא נמי סימן זה יהא לך יח) בחוק לבן ולא הוי מום: **ברקא.** יט) כגון הסוכר את החמור והבריקה (כ"מ דף עח.) **זקן אמר.** כהן היה: **לא עברתי לפניו.** שגדול הדור היה: **תלזון זה.** בכור היה לו לאותו זקן והיה לו תלזון בעינים: **שמורה פלכה.** כ) הלכה חדשה שלא שמעוה מאחר: **קודם מעשה.** קודם שבא מעשה ההלכה כא) בידו: **שומעין לו.** ושוטין מעשה: **אין שומעין לו.** דבשביל המעשה אומרה והכא מאן לייא ליה במאי דאמר דמום קבוע הוא: **מפניהן.** דקתני אין מום בלבן רבי יוסי היא: **יצא מחלב עיניו.** יצא רשע לתרבות רעה מרוב שומן שבעינו ושומן העין בלבן הוא: **דבר המבלבל.** שפוסק הסירה ומערב השחור והלבן כל היכי דעבר הוי מבלבל: **מתני' חורוור.** חולי הוא שיש (ל) טיפין לבנות בעין: ***הקבועים.** אתרוייהו [קתי' אחורוור ואחיש: **נודקין** כב) **ג"פ בחוך שמונים יום.** ואם לא בדקוהו אע"פ *שמוס כג) נמצא שם ביום שמונים לא הוי מום דשמא ביומיה הלך לו וחזר שכן דלהו: **מום.** כד) שעינו טופות מים: **אלו שם המים הקבועין.** כלומר אמאי ידעינן אי הקבועין הן אי עוברים: **אכל לח ויבש של גשמים.** אם האכילוהו לרפואה תבן ומספוא שקורין פיל"א: **לח.** הגדל בניסן ויבש הגדל בתשרי דהמפרש בגמרא והאכילוהו ביחד לח ויבש של גשמים הגדל בשדה בית הבעל דסגי ליה בגשמים: **אלו לח ויבש של שלחים.** קרקע שלריכה להשקות: **אלו שלא אכל לח ויבש ביחד אלא אכל יבש ואח"כ אכל לח.** לרפואה אין זו דרך רפואה כה) אע"פ שלא נתרפא בכך אינו מום עד שיאכל יבש אחר הלח דזו היא דרך רפואתו ואם לא נתרפא הוי מום: **גבי' מתני'.** דקתני חורוור קבוע שמונים יום רבי יהודה היא: **אכל לח ויבש.** של בית הבעל שאין לריך להשקותה ההוא הוי רפואה: **ולא לח ויבש של שלחין.** דלא הוי רפואה ולא בדקוה ביה: **אלו שאכל יבש.** של בית הבעל ואחר כך לח אינו נבדק בכך דאין זו דרך רפואה: **ושנו ג' חדשים.** דג' חדשים בדקינן ליה בהכי: **פ"ז מום.** אם לא נתרפא בכך: **והאמן תרוייהו תנן.** דבין של בית הבעל בין של שלחין ואי אכיל יבש אחר הלח מסי ובדקינן ומתניתין כרבי יהודה אוקימתא: **חסורי מחסרא.** מתני': **לח בזמן לח.** מספוא הגדל באדר וניסן מאכילין אותו באדר וניסן: **ויבש ביבש.** מספוא הגדל באלול ותשרי מאכילין אותו בתשרי דלא שתעי ליה עד שיעברו (ה) כל ימי הקיץ ויבדק בשמיכה: **פ"ש.** דלא בזמן לח ויבש בזמן יבש: **וכמה מאכילין אותו.** בכל יום: **בכעודה לאשונה.** שאוכל בכל יום יהבינן לי' מן הרפואה כגרוגרות: **תורא כרא דעינא.** שורה חיטונה של עין הייטו יז) בת עין המכסה את העין: **דק משקע.** דק המשקע את העין הרי זה מום: **פא בשחור פא בלבן.** הסתא קס"ל דמוקים חדא בשחור של עין וחדא בלבן של עין: **וסימניך ברקא.** מייל"א דהוי לבן ולא והוי מום הכא נמי סימן זה יהא לך יח) בחוק לבן ולא הוי מום: **ברקא.** יט) כגון הסוכר את החמור והבריקה (כ"מ דף עח.) **זקן אמר.** כהן היה: **לא עברתי לפניו.** שגדול הדור היה: **תלזון זה.** בכור היה לו לאותו זקן והיה לו תלזון בעינים: **שמורה פלכה.** כ) הלכה חדשה שלא שמעוה מאחר: **קודם מעשה.** קודם שבא מעשה ההלכה כא) בידו: **שומעין לו.** ושוטין מעשה: **אין שומעין לו.** דבשביל המעשה אומרה והכא מאן לייא ליה במאי דאמר דמום קבוע הוא: **מפניהן.** דקתני אין מום בלבן רבי יוסי היא: **יצא מחלב עיניו.** יצא רשע לתרבות רעה מרוב שומן שבעינו ושומן העין בלבן הוא: **דבר המבלבל.** שפוסק הסירה ומערב השחור והלבן כל היכי דעבר הוי מבלבל: **מתני' חורוור.** חולי הוא שיש (ל) טיפין לבנות בעין: ***הקבועים.** אתרוייהו [קתי' אחורוור ואחיש: **נודקין** כב) **ג"פ בחוך שמונים יום.** ואם לא בדקוהו אע"פ *שמוס כג) נמצא שם ביום שמונים לא הוי מום דשמא ביומיה הלך לו וחזר שכן דלהו: **מום.** כד) שעינו טופות מים: **אלו שם המים הקבועין.** כלומר אמאי ידעינן אי הקבועין הן אי עוברים: **אכל לח ויבש של גשמים.** אם האכילוהו לרפואה תבן ומספוא שקורין פיל"א: **לח.** הגדל בניסן ויבש הגדל בתשרי דהמפרש בגמרא והאכילוהו ביחד לח ויבש של גשמים הגדל בשדה בית הבעל דסגי ליה בגשמים: **אלו לח ויבש של שלחים.** קרקע שלריכה להשקות: **אלו שלא אכל לח ויבש ביחד אלא אכל יבש ואח"כ אכל לח.** לרפואה אין זו דרך רפואה כה) אע"פ שלא נתרפא בכך אינו מום עד שיאכל יבש אחר הלח דזו היא דרך רפואתו ואם לא נתרפא הוי מום: **גבי' מתני'.** דקתני חורוור קבוע שמונים יום רבי יהודה היא: **אכל לח ויבש.** של בית הבעל שאין לריך להשקותה ההוא הוי רפואה: **ולא לח ויבש של שלחין.** דלא הוי רפואה ולא בדקוה ביה: **אלו שאכל יבש.** של בית הבעל ואחר כך לח אינו נבדק בכך דאין זו דרך רפואה: **ושנו ג' חדשים.** דג' חדשים בדקינן ליה בהכי: **פ"ז מום.** אם לא נתרפא בכך: **והאמן תרוייהו תנן.** דבין של בית הבעל בין של שלחין ואי אכיל יבש אחר הלח מסי ובדקינן ומתניתין כרבי יהודה אוקימתא: **חסורי מחסרא.** מתני': **לח בזמן לח.** מספוא הגדל באדר וניסן מאכילין אותו באדר וניסן: **ויבש ביבש.** מספוא הגדל באלול ותשרי מאכילין אותו בתשרי דלא שתעי ליה עד שיעברו (ה) כל ימי הקיץ ויבדק בשמיכה: **פ"ש.** דלא בזמן לח ויבש בזמן יבש: **וכמה מאכילין אותו.** בכל יום: **בכעודה לאשונה.** שאוכל בכל יום יהבינן לי' מן הרפואה כגרוגרות:

גלוין השי"ם

גמ' ומא לין מומין בלבן. עי' לקמן מ ס"ב תד"ס ומא:

נעיל נא.

כאן מסיד מים שעינו טופות ומא"ב מה"ד הקבועים ע"ק

שמאלא שם המחוור ביום כו' ע"ק

לקמן מנ:

[יומא פ.]

[מלת ותתניא משולל הכנס וכן לקמן בסמוך ליתא]

תא שמע דאמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן אדר וניסן לח אלול ותשרי יבש דלמא פירי דאלול ותשרי מאכילנא ליה באדר וניסן וכמה מאכילין אותו אמר רבי יוחנן משום רבי פנחס בן ערוביא "בגרוגרת אמר [יז] **רבא בעי במערבא בגרוגרות בסעודה ראשונה**

המבלבל את העין לא שיא לבן בשחור ולא שנא שחור בלבן: תרבא דעינא. היינו הלבן שבעין: חורור. אם יש בשחור לבן ואית דאמרי קרום: והמים הקבועים. שעיניו דולפין תדיר הרי זה מום: כל **ששהה** פ' יום. ולא נתשעם ממה שהיה: ואלו הן המים הקבועין. והיאך בודקין אותו אם אכל עשב לח ויבש של בשמים ושל שדה בית הבעל ששותה מאליה. או אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה. אי שאכל יבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה כו' אינו מום עד שיאכל הויבש של בשמים אחר הלח. שהלח של שדה בשמים. אבל קודם הויבש אם בכך לא נתרפא הוי מום קבוע. וישני נ' חרשים. כלומר בג' הרשים יאכלנה בכל הדש לח ואח"כ יבש: והיכי מצי מוקים מתני' כר' יהודה והאמן תרוייהו תנינהו. אבל לח ויבש של בשמים לח ויבש של שלחין כו': השורי מחסרא מתניתא והכי קתני: ותרצה אכל לח ויבש שלו בשמים הרי זה מום כו'. ואיתא דאמרי ריש לו ג' חרשים. כלומר דישנה לבדיקה זו ג' חרשים: אני דג' חרשים ותו לא. אימא דאמרי ותצי ניסן לח אלול והצי אדר יבש דתיינו ג' חרשים ותו לא וקמ"ל אע"ג דאין רצופין: אלול ותשרי יבש. דבהתנא זמן הוי יבש חבן וחצר: מיהא ליכא למישמע דלמא הוא דקאמר אלול ותשרי יבש דאלול ותשרי מאכילין ליה באדר וניסן. וכמה מאכילין אותו. מן הלח ומן הויבש אפי' בגרוגרת מכל אחד ובדיקה:

א) נרסא ש"ל והייתו דן לכן נף כלומר כולנו נרקא כמו לברוקתי בשבת ע"מ. ב) חולי ד"ל שהיה בעינו דק והיה מראהו תלזון ואמר תלזון זה וכו'.

:תורות הר"ח (ח) במשנה של אלמים אכל הויבש ותח"ל אכל הלח אינו מום עד שיאכל (כלח ותח"ל הויבש) תמ"מ ובע"ב ס"ח הויבש אחר הלח: (ב) גמ' ואלו הן מום הקבועין אכל לח ויבש של בית הבעל ולא לח ויבש של בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של שדה בית השלחין שמשקין אותה. אי אכל לח ויבש של בשמים ואח"כ אכל הלח אינו מום עד שיאכל הויבש אחר הלח: (ג) גמ' שם אינו והא אמר רב אחדי בר חנין ד"ר ד"ש מורווור וכו' מום כמין מיפון לגמות כעין הרגוס לכן חיור הכס"ד: (ה) ד"ה ויבש הויבש וכו' שיעבור עליו כל יום:

לו דלמא כו' . אם תימלי לומר בסעודה ראשונה כו' דאי אמרת בכל סעודה תו לא מיבעי מידי דודאי לא איכפת לן אי קודם אכילה או לאחר אכילה דהא בסעודה שניה לאחר אכילה הוא ומוכלינן ליה אבל אם תימלי לומר דלא יהכינן ליה אלא בסעודה ראשונה שכבל יום מיבעי לן: **קודם אכילה ודאי מעלי ליה כסמא.** כדרך שם שכל אדם שותה שם לרפואה קודם אכילה: **לאחר אכילה מאי.** מי הוא בדיקה בהכי לו לא: **ס"ג קודם שתיה ודאי מעלי ליה כשערי.** שדרך בהמה ג) לאכול שעורים קודם שתיה: **מוסר ודאי מעלי ליה.** דניחא ליה עלמא: **עם חבירו.** נייח ליה בלוותא ומהניא ליה אכילה: **בשדה.** ניחא ליה באוירא: **גינה סמוכה לעיר.** יא) הוא כשדה לו לא: **שיהו משולשים.** לג' חלקים שאם ירצו היום יבדקו מכאן ליום כ"ו ואלו והדר ליום שמה ועשרים ואלו והדר ליום כ"ז דליהוו שמונים לפי שכשלם שמונים הללו דרך אותו המוס לעבור ואינו גרלה והוי ליה מוס עובר: **למימעל בפדיונו.** לאו מבכור בני דלא שייכא ביה פדיון אלא בשאר מוקדשין שעיניהם מנטפות והפרים מיד פדיונם ואמר הרי הן מחוללות על מעות הללו ואח"כ בדקו וקודש שהכלה זמן יב) בדיקתו שלם חדשים נהנה מן הפדיון: **אי אמרת למפרע הוי מומא.** איתמכת דאוזלו הוי מיעל ופדיונו קדוש "ומביאין קרבן מעילה: **קרי שמואל עליה.** האי קרא פסחים בזוז בז דהוי דבר שאין הדעת סובלת שיהו חגרים בזוזים ביום כלומר אחה חיוב מחודד ושאלה שאילה כזו שאינו יודע תשובה: **מתני' שפמו.** שפה: **גמ' מבחוץ.** שהנקב גדלה (ד) שנקבו חיצונות של חוטם: **מבפנים.** שניקבה מחילה המולקת את החוטם: **אינו מום.** שנמקום סתר הוא: **תורא כרא דשיפתיה.** שורה חיצונה של שפה כלומר חודה של שפה ולא רחבה: **מתני' מתאימות.** שיניים גדולות שקורין מייגליר"ם שאחת גדלה כשתים: **ואף לא את המתאימות.** שאם נעקרו החוטין כנגדן לא הוי מום: **גמ' אינו *התיומת.** כולה מפרש לקמן: **ותיומת עצמה כלפנים.** ולא שוחטין עליה: **המילונות.** שבחלמלע הפה: **אין משגיחין.** דאפי' מן מזבח לא נפסל: **מאי קאמר.** דקאמר אינו תיומת מן התיומת ולפנים: **ס"ק אינו היא הפנימית.** דאמרי' עלה במתני' נעקרו הוי מום נפגמו לו שנגממו לא הוי מום: **אכל איפסולי מיפסל** מנ"ג המזבח וימתין שיפול בו מום אחר ויחמטנו: **פסח ועור כתיב.** דמשמע בגלוי אין בסתר לא: ***לאישחטוני.** בכור על חסרון שבפנים: **ולאפרוקי.** קדשים לא מיבעיא לי דלא תעיב מומא כולי האי: **לרצון.** מזבח: **ואם שחי הכליות.** בקרבנות כתיב (כליות) : **יסירנה.** משמע כולא אחת יסירנה ויקטירנה: **אין בריה באחת.** אין יג) בריה נברלת בכוליא אחת והא אחין בה אלא אחת מיחסר חסר: **הא.** דפסולי כשברלת בשתים וחסרו לחזיון יד) דמקומו ניכר והא בריהא דמכשרת כגון דנברא באחת דליכא חסרון: **מר דפסיל סבר אין בריה באחת.** והאי דלאי חסר ואיסתפקא ליה למורי אמאי לא מקשי ליה נמי דומיא דשלם קתני ולדידי לא קשיא מידי דכי קס"ד דכולי עלמא יש בריה באחת. הוה ליה חסר ואיסתפקא ליה למורי אמאי לא מקשי ליה נמי דומיא דשלם קתני ולדידי לא קשיא מידי דכי קס"ד דכולי עלמא יש בריה באחת הוה ליה חסר ואיסתפקא ליה למורי אמאי לא מקשי ליה נמי דומיא דשלם

עין משפט נר מצוה

לא א מיי' פ"ח מהל' פסח"מ הלכה כט:

ג"ל דאמר' ע"י שמיים כוס שיקרין שמיים כו' ל"ק

[ועי' תוס' שבת קיח. ד"ה לתכיה]

ג"ל דאין זה לשון משנה ושס"ם וה"ל כו' וע' בהגה"מ ל"ק

לב ב מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הל' יג:

לג ג מיי' פ"ח מהל' פסח"מ הלכה ל:

לד ד מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה יג:

לה ה מיי' פ"ב מהל' תימורין מצוה הלכה ד טור י"ד סימן שע:

לו ו מיי' פ"ח מהלכות גזילה הלכה ו ופ"ט פ"ח מי' יא סעיף יב:

[תוספתא יבמות פ"ו]

[פסחים שם. וש"נ]

[שם כה: פ"ש]

[עבודה כה:[ע"ש כו. פ"ש]

[קדושין כה: [תוספתא יבמות פ"ו]

ג"ל שגיד של בהמה מבוי כו' ל"ק

[את העצם בגיל וכך איתא במנה שבמקביות ופ"ע סוטמא שבהרא"ש]

לגרמיק מן הקרן הוא דמגרסינן במלא ל"ק

ל"ל וכך - משמע בספרי וד' שראש הזנב מפצל וד' של לבן של ד' ד' אלכעות כו' תלויים בטעם כו' ל"ק

[ל"ל בתוספתא]

שיטה מקובצת

א) שראש הזנב מפצל מתי' נקלפה העור כו' עד תי' אי נשחק:ב)בשר בין חוליא לחוליא: ג) מתי' נפגם עד תי' אמר

ב ק צ ת ס"א אינו: ד) מעשה בעין בול באחד: ה) תהא משולשת. ס"א משלשלת: ו) ושלש שאמרו ב"ה אחד: ז) שישתאנו ויזרקנו קודם: ח) כורת טולן בגיד ולא בביצים מעמא דר' יוסי מפרש לקמן: ט) מום הס"ד ומה"ד כיוונו ריש"ש תליין: י) תי' רמריים נמחק: יא) נקבה דבבכור: יב) הערה בית הדרהם הוי מום אבל מן: יג) ראש הזנב: יד) מום ולא: טו) אצבע לענין תכלת בציצית הס"ד: טז) הוסיף הוא נותן בציצית הס"ד: יז) הבבר כלומר אחד מארבעה ב"ש ושלש לב"ה יח) ל"א משולשלת כמה: יט) לבד הענף אות ס' נמחק: כ) בגיד פי' ולא: כא) שבבול כדמפרש: כב) בתוספתא נמי קתני: כג) לבן ב"ש אסקינן: כד) הם וכן משמע: כה) שרוצן הוי עושין: כו) ב"ש ומר בריה דרבינא: כז) כמה תהא משולשת פי': כח) אצבעות בתוך הבגד: כט) דלענין הדרהקה מן הקרן הוא דמפרשינן בפרק התכלת כמלא: ל) ציצית דהוי שלש גדיל ושני שלישי:

בעיון והייט גודל: **למאי הלכתא.** הזכירו אלכעב טו) [: **למה מוזין.** מז) הזכירו בלילות: **משולשת.** תלויה למעה מכנף הבגד שהרי לין מוזגין לותה בשפת הבגד ממש אלא מגביהין לותה ג' אלכעות כח) לבית הלל וד' לבית שמאי וקשה לפירושו דלענין* כט) מן הקרן הוא דמפסמינן כמלא קצר גודל ולא הוזכר לשם בחוך שלשה אלכעות אלא לחפוקי למעלה מג' וגרלה כלשון אחר שפירש בקונטרס כמה תהא משולשת כמה יהא בה מגדיל לבד הענף שאינו גדיל וקאמרי בית שמאי ד' אלכעות והשתא הידור לילית נ) שלש גדיל וב' שלשי ענף הוי גדיל אלכעב אלכעות וענף ח' אלכעות י"ב אלכעות בין הכל *וכך משמע וד' של לבן על ד' אלכעות ובפרק התכלת (שם:) פירש בקונטרס משולשת תלויה בענף לבד מן הגדיל אלכעב אלכעות ולפירושו הידור לילית שבי אלכעות גדיל ואלכעב ענף בפירוש

בגודל שיש בקטנה ממש (*והילתא באלכעב) וקאמר הכא דהיכא דהזכירו חכמים באלכעב אחד מאלכעב בטפח של כל אחד מן הגדיל ענף: **אחת מארבעה.** תלויה למעה מכנף הבגד בעיון והייט גודל: **למאי הלכתא.** הזכירו אלכעב טו) [: **למה מוזין.** מז) הזכירו בלילות: **משולשת.** תלויה למעה מכנף הבגד שהרי לין מוזגין לותה בשפת הבגד ממש אלא מגביהין לותה ג' אלכעות כח) לבית הלל וד' לבית שמאי וקשה לפירושו דלענין* כט) מן הקרן הוא דמפסמינן כמלא קצר גודל ולא הוזכר לשם בחוך שלשה אלכעות אלא לחפוקי למעלה מג' וגרלה כלשון אחר שפירש בקונטרס כמה תהא משולשת כמה יהא בה מגדיל לבד הענף שאינו גדיל וקאמרי בית שמאי ד' אלכעות והשתא הידור לילית נ) שלש גדיל וב' שלשי ענף הוי גדיל אלכעב אלכעות וענף ח' אלכעות י"ב אלכעות בין הכל *וכך משמע וד' של לבן על ד' אלכעות ובפרק התכלת (שם:) פירש בקונטרס משולשת תלויה בענף לבד מן הגדיל אלכעב אלכעות ולפירושו הידור לילית שבי אלכעות גדיל ואלכעב ענף בפירוש

*) כלים פ"ז מ"ט מנחות לח. פסחים פו.

אחת מארבעה. שלשה מקצות שאורכן חמה: **שתי אמות.** מנעק שאינו גדיל: **שתי אמות.** שני מקצות שאורכן חמה: **אמות שעות פוסל בקרש.** כלומר אם בשעת שחיטה היה בן שנה מעת לעת ובין שחיטתו לזריקתו שהה שעה או שתים בשנה האחרת הוי פסול: ר' יהודה אומר בביצים ולא בגיד. הא בגיד מפי מתחזי אימא טולן אף בביצים: דמר סבר. ר' יהודה דקאמר בביצים סבר חסרון בפנים שמיה חסרון ור' אליעזר סבר לא שמיה חסרון: ותיסברא. דבהכי פליגי ר' יוסי מאי קסבר כו': אלא הכא במומא שבגלוי פליגי דר' יהודה סבר מעוך וכתות אפי' בביצים הוי מומא שבגלוי דהא תליין בביצים בכים לחמה יותר מבתחילה: ור' אליעזר בן יעקב סבר. הני בביצים לא הוי מום שבגלוי דהא מעיקרא כשהיא חמימה וזמנין הכים שהבביצים עולים למעלה בכשן וכוויין הכים ווימנין דנתתיין ותליין והוי הכים אורוך הלכך לא הוי בביצים מומין שבגלוי אלא בגיד: ור' יוסי סבר מעוך וכתות אף בביצים הוי מומים שבגלוי דהא ליתנהו שהרי נתוק וכרות. בביצים לא הוי מומין שבגלוי

דרא איתנהו לביצים ומעיקרא נמי זימנין דתליין אבל בגיד הוי מום שבגלוי. והיכי הוי כרות בביצים כגון שקיבע הבים מעט וכרת הביצים והדר תפרו לבים ונשארו הביצים כרותים בכים: נפגם הזובן. היינו אותו הבים שהגיד מוחה בו: והעריה של נקבה במוקדשין שנפגם סביב הנקב. ולהכי נקט נקבה במוקדשין משום דנקבה בבכור ליכא: מן העצם הוי מום דלא הדר בריא אבל לא מן הקרן שבין עצם לעצם דהדר ובריא: מפצל. את העצם הוי מום דלא הדר בריא: וכן פלא אצבע בין פרק לפרק הוי מום. ולא נישל דחוור וגדל. וכן נפגם הזובן דהוי מום. ולא נישל דחוור וגדל. וכן נפגם בנים הזכרות הגיר עצמו משום דהוי בסתר והדר בריא שנפגם זאב לזובן ואח"כ חזר לאיתנו לכמות שהיה: אחד מארבע בטפח של כל אחד. כדאמרי אדבע בגדול: וכמה תהא משולשת. כלומר כמה ארך יהא הגדיל: בש"א ד' אצבעות ולהכי קאמר כמה תהא משולשת דגדיל הוא שליש מן הענף והוי הענף ח' אצבעות וכולו ג' פשתים שהן זרת ותמהא לפיגן כמה ארכו. ואגן בציצית עברינן כב"ש ד' דתיסן ור' אצבעות גדיל: ורב. אמר אצבע שאמרו לענין אצבע ח) לפי גירסת הרבה והוייה מוכרח רבינו לפרש דמייירי בשפת דמייירי בשפת מגדיל דבין מן מגיגו רק זריקה מו שפיכה ומתנם נמצאים (דף כה) סגיולא מזיקה ובשיר ייל דקתי אפשר דומה:

סלורס מון ספר. כהן מקיים לאחר שחיטה: **שפיר כבר.** בשפת קבלת הדם (ד) היה שלם: **תרגמא אבן שנה.** הא דקתני שיהא כל הויותיו אבן שנה קאי אבן בשחיטה וקבלה: **ס"ג מסתברא.** דמחוסר אחר קבלה כשר: **כוים בשר.** דאיכא כדי אכילת אדם: **או כוים מנב.** דאיכא כדי אכילת מזבח: **זורק אם הדם.** ואם לא נשתייר כלום לא זריק דכתיב (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם אם אין בשר אין דם וקתני מיהא דאם נשתייר כזית זריק ואין לך מתוסר גדול מזה שחסר כולה וקתני דזריק אלמא הא דקתני כל הויותיו אבן שנה קאי: **שעות פוסלות.** וקאתי לאשמעינן דאם מולד מלה זה לאתקוד ב"ד ביומן בת' שעות ביום יזכר עתה שישחטנו ז) קודם שעה תשיעית דשעה תשיעית פוסלת בו והוי ככבכם בשנה שניה: **לימא.** הך בעיא דרב אחדבוי תנאי היא: **בביצים ולא בגיד.** בתמיה כלומר אי בגיד ניכהו מי לא הוי מום הא ודאי טפי הוי מום דגיד בגלוי הוא יותר מן הביצים: **כחוש.** שכחשו באבנים עד שנעשה: **נפוח.** גיד לגמרי אלא שעדיין תלויין בבים: **כרות.** בבכין ועדיין תלויין בבים ומעורין קצת דכרות הוי בגיר מנחוק דלחמרן בפירקין דלעיל (דף נג:) להכיח מתוך אחר כורת. ח) מעמא דר' יוסי מפרש לקמן: **כולן בגיד.** לא בביצים: רבי יהודה **סבר** חסרון מבפנים שמיה חסרון: **אלא הכא במומין שבגלוי פליגי.** דכולי עלמא חסרון מבפנים שמיה חסרון מאן דפסיל בביצים לאו משום חסרון אלא משום מום: ט) **דקתליין.** תולות ונחבטות בבים וגרלין מבחוץ שאין אחוקות למעלה: **וימנין דכולן.** י) רש"י ט) אפי' בשאר בריאות: **דסלי ליפנהו.** ותחקרון הוי: **מתני' סוזכן.** זהו גרחוק שהבים חבוי בו: **והעריה של נקבה במוקדשין.** בשאר קדשים שיש בהן נקבה יא) דבכור ליכא נקבה ובשלמים דאיכא נקבה נפגמה העריה יב) הוי מום: **מן הספרק.** אם נפגם בין הפרקים מעלה אחוכה אם לא נחתך כל הזנב אלא נפגם מעט: **או שראש הזנב מפליל אם העצם.** ראש (ה) יג) התלוי למעה נקלף לעור ובשר ונשאר העצם מגולה שוב אין מעלה אחוכה הואיל ובראש הזנב הוא. מפצל כמו אחר פצל (בראשית ג): **גמ' נפגם.** הזובן הוי מום (ו) יד) לא הדר בריא: **ולא ניטל.** דניטל לא הוי מום דמוזר לאיתנו: **כים.** אם נפגם הוי מום אבל זכרות גיד עצמו שנפגם (ז) לא מום הוא דמעלה אחוכה: **שנטל ואב.** אם כל הזובן: **אלכע שאמרו וכו'.** ולא ידענן האשתא איכא קאי ולהכי בעי למאי הלכתא אמרו: **אחד מארבעה בטפח.** לפי שאין האלכעות שוות דאמרינן במנחות בפרק התכלת (דף מז:): טפח דאורייתא ד' אלכעות

רבינו גרשום

הצורם אזן חבר. לאחר שחיטה קודם קבלה: והוייה ח) דמשקעינהו מזוזות תרגומא אבן שנה. כלומר דלכל הוייהיו בעינן שיהא בן שנה אבל תמים לא בעינן דליהוי אלא עד שעת קבלה: הכי נמי מסתברא. דלא בעינן תם בשעת זריקה: זאת

[מנחות מז:]

[זבחים כה:]

[פסחים שם:]

[מנחות מז:]

[ל"ל בתוספתא]

[ל"ל בתוספתא]

[ל"ל בתוספתא

שוטן הבירה. ליגע שעשוי על שער מזרח ומקרי שוטן הבירה במנחות בפרק שתי הלחם (דף לח.): יח) *סיטו אומנין נוטלין בקטנה. כשהיו מתנין עם האומנין לעשות כך וכך לתמות מלאכה לבדק הבית היו מתנין בשל משה והן עושין יט) למדה הגדולה למדת אחת שעושין בשוטן הבירה: **אלא יבואו לידי מעילה.** אלא יהנו מן ההקדש לאם היו עושין באותה מדה שמתנין שמא יפחתו דא"ל לגמלא הילכך מחזירין בגדולה: **והרבי למה לי.** בחד סגי (ח) כ) (באותה) [לבד מאותה] של משה הויא ו' טפחים: **הדא לדהכא וכספא.** שמלאכת טורח היא מתנין בשל משה ומחזירין לאותה שגדולה הימנה חלי לגבע: **לבנינא.** דומה טוטלין בשל משה ומחזירין באותה שיתירה עליה לגבע: **מתני' אין לו ביצים או אין לו אלא בילה אחת.** הוי מוס: **שני כיסין.** לכל בהמה יש לה לכל בילה כיס אחת לפי שהכיס חלוק באמצעיתו ומבחוץ יכר שהרי באמצע הוא משוקע וגרלית בו שורה העמוקה: **ומושיבין אותו על עכוזו.** גרסינן והכי אמרינן בעירובין בפ' כילד מעברין (דף עג:) אכוזו תכן לו עכוזו תכן על עכוזו על(פ) עגבותיו אחת מושיבין את הבכור שאין לו אלא בילה אחת: **וממעך.** וממשמש בכיס ובכסלים ואם יש(י) כפ)סופה לאלתה ואם אינם יולאה הוי מוס: **כסלים.** פלנק"ש: **וסתיר ר"ע.** דהוי מוס הואיל (כ) ואינם במקומה: **גמ' מסורי מחסרא כו'.** ור' ישמעאל אסיפא הוא דפליג דקאמר ת"ק אין לו אלא בילה אחת (נ) בשני כיסין הוי מוס ואתי רבי ישמעאל למימר בידוע שיש לו שתי בילים אבל אריש אודיעא לך דכי אין לו אלא כיס אחד כמי שאין לו אלא בילה אחת וכמעוך דמי: **כפירן.** שם הכפר: **קדשים בחוץ.** שאין בו מוסן ובקדושתו הוא: **מתני' שנשמטה יריכו.** כגון דלא אינעל ביציה דאי אינעל ביציה טריפה נמי הוי כדאמרי' באלו טריפות (חולין דף מד:) האי בוקע דאמטמא דשף מדוכתיה טריפה וה"מ דאינעל ביציה: **גבוה מחבירתה.** מקום בוקע דאמטמא של ירך זו עולה למעלה על הגב יותר מחבירתה: **גמ' לא שנו.** דבעל ה' רגלים לו שלשה הוי מוס ולא טריפה: **אלא.** שהתיסור לו הייתר הוו ביד שיש לו לבעל ה' רגלים ג' ידים וב' רגלים ולבעל ג' כג) ב' רגלים ויד לאחת דביד לא שייך טריפות: **כגעול דמי.** ובהמה שנעול ירך וחלל שלה כל) נבילה וקי"ל בבהמה שנתחבו רגליה מן האכילה ולמעלה טריפה ועוד בוקע דאמטמא דשף מדוכתיה טריפה: **לא תימא.** דמקל וכל דומות לחמור דעגילין ולא סדיקין: **אלא כיון דעגילין.** כשל חמור הוי מוס דפרסות בהמה טהורה אינן עגולות: **כפלי.** פלנ"ק: **כחוך הכסל.** כך דרך כסה) הבהמה שהירך מתוברת באליה שמוך לכסלים ולא למעלה מן הכסלים (מ) דהייתו על גב האליה: **שנשפרכבה יריכו.** שאחת מיריכותיו גדולה מחבירתה: **מתני' אע"פ שאינו ניכר.** בגמרא מפרש: **לא שמענו אלא אלו.** שהוזכרו למעלה ואלו הן הג' שהוסיף את שנגלל עינו כו': **לשל חויר** מפרש בגמ': **רוב המדבר.** הייתו (ס) קצת הלשון שאינו דבוק במלקותיו כו): **גמ' מחמת עלמו.** שאין הבכר נראה אבל ניכר הוא מחמת כו) שלגלג והילוך הרגל זו היא *מלאכתו: **דלאו היינו אורחיה.** שלגלג כח) של בהמה עגול: **תשב ונכר.** ימי טומאה שבעה ול"ג ימי טוהר: **תשב ונקבה.** ל"ד ממאים וס"ו טהורין: **לזכר ונקבה.** לחומרא ימי טומאה דנקבה שבועיים וימי טוהר דזכר דלא יהא לה אלא ל"ג ימי טוהר: **מאי טעמא דר' מאיר.** דאמר היולדת מין בהמה טמאה כפ) לידה כולד מעליא: **הוא.** ודומה לאדם בגלגל הענין: כ) **באוכמא.** שחור של עין הבהמה (אינו) עגול כשל אדם: **פא בגילה.** כל בית מושב נ) הלובן והסגילה קרי ליגילה והוא ולאי [אינו] עגול כשל אדם: **לא תימא.** דבעי' דומה לחיור מכל וכל דשפיד ופרים שפיד פיו עגול פרים שספה עליונה ותחתונה עודפות על התחתונות ומפי המורה אינתמר לן אינכל דשפיד שלחייו העליונות הולכות ומתחדדות כשפוד: **גמ' מאי הנא.** דדמי לאלי ג) מעשה דקתני מתחלת ברייתה וכן נשתרבבה בסמוך:

בשושן הבירה אחת על קרן מזרחית צפונית ואחת על קרן מזרחית דרומית שעל קרן מזרחית צפונית היתה יתירה על של משה חצי אצבע ושעל קרן מזרחית דרומית היתה יתירה עליה חצי אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע ולמה היו אחת גדולה ואחת קטנה (פ) מ) *כשהיו אומנין נוטלין בקטנה ומחזירין בגדולה שלא יבואו לידי מעילה נ) תרתי למה לי חדא דכספא וזהבא וחדא דבנייא רב נחמן בר יצחק ואי תימא רב הונא בר נתן נ) לאותה ששנינו (ג) שיש בשר בין חוליא לחוליא מלא אצבע: **מתני'** *אין לו ביצים או אין לו אלא ביצה אחת ר' ישמעאל אומר אם יש לו שני כיסין יש לו ב' ביצים אין לו ל) שני כיסין אין לו אלא ביצה אחת ר"ע אומר ה) *מושיבו על *עכוזו וממעך אם יש ביצה סופו לצאת מעשה שמעיך ולא יצא ו) נשחטה ונמצאת דבוקה בכסלים והתיר ר"ע ואסר רבי יוחנן בן נורי: **גמ'** השתא אין לו אלא ביצה אחת אמרת הוי מומא אין לו כלל מיבעיא חסורי מיחסרא והכי קתני אין לו שתי ביצים בשתי כיסין אלא בכיס אחד א"נ שתי כיסין וביצה אחת הרי זה מום ר' ישמעאל אומר יש לו ב' כיסים בידוע שיש לו ב' ביצים אין לו אלא כיס אחד כמי שאין לו אלא ביצה אחת דמי ואתא ר"ע למימר בידוע לא אמרינן אלא מושיבו על עכוזו וממעך אם יש ז) ביצה סופו לצאת: ומעשה שמעיך ולא יצא וכו': *תניא א"ר יוסי מעשה בפירן של בית מנחם שמעיך ולא ח) יצאת ונשחטה ונמצאת דבוקה בכסלים והתיר ר"ע ואסר רבי יוחנן בן נורי אמר לו ר"ע לר' יוחנן בן נורי *עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל אמר לו רבי יוחנן בן נורי לר"ע עד מתי אתה מאכיל ט) ישראל נבילות לאו מישחט שחטיה אלא טריפות לא איסור טריפות הוא אלא עד מתי אתה מאכיל ישראל קדשים בחוץ: **מתני'** *בעל חמש רגלים או שאין לו אלא שלש ושרגליו י) (שהוא) קלוטות כשל חמור *והשחול והכסול איזהו שחול שנשמטה יריכו וכסול שאחת יא) (ג) *מיריכים גבוהות: **גמ'** *א"ר הונא לא שנו אלא שחסר ויתר ביד אבל ברגל טרפה נמי הוי דכל יתיר *כנטול דמי אמר רב פפא לא תימא דעגילין ולא סדיקן אלא כיון דעגילין אע"ג דסדיקן: והשחול והכסול וכו': ת"ר איזהו כסול ואיזהו שחול שחול שנשמטה יריכו כסול שרגלו אחד בתוך הכסל ורגלו אחד ע"ג הכסל *תנא השרוע והקלוט שרוע שנשתרבב יב) לו יריכו קלוט שרגליו קלוטות כשל חמור וכשל סוס: **מתני'** *נשבר עצם ידו ועצם רגלו אע"פ שאינו ניכר מומין אלו מנה אילא ביבנה והודו לו חכמים ועוד ג' הוסיף אמרו לו לא שמענו [אלא] (ד) יג) את אלו *שגלגל עינו עגול כשל אדם *ופיו דומה כשל חזיר ושניטל רוב המדבר יד) (ה) בלשונו ב"ד של אחריהן אמרו ה"ז מום: **גמ'** אינו ניכר מי קא הוי מומא אמר רב פפא אינו ניכר מחמת עצמו אבל ניכר מחמת מלאכה: מומין אלו מנה וכו': למימרא דלאו היינו אורחיה ורמינהו *המפלת "מין בהמה וחיה ועוף בין טמאין בין טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה אינו ידוע תשב ולנקבה דברי ר"מ ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מ"ט דר"מ הואיל וגלגל עינו עגול כשל אדם אמר רב יוסף ל"ק הא באוכמא הא *בחיוורא: ופיו דומה כשל חזיר: אמר רב פפא לא תימא דשפיד ופרוס אלא כיון דפרוס אף על גב דלא שפיד: ושניטל רוב המדבר מתני' מני רבי יהודה היא דתניא *ואת שניטל רוב הלשון רבי יהודה אומר רוב המדבר של לשונו: **מתני'** מעשה שהלחי התחתון עודף על העליון ושאל יז) (ו) ר"ג לחכמים ואמרו "הרי זה מום: **גמ'** מאי תנא דקתני ומעשה משום דתנן פיו דומה לחזיר ופליגי רבנן עליה דרבי (ז) וקאמרינן כי פליגי רבנן עליה דרבי בשפתו עליונה עודפת על התחתונה אבל שהתחתונה עודפת על העליונה הרי זה מום ומעשה

[מיכוון נגע:]

[פירכותיו]

[תוספתא פ"ד וע"ש]

[חולין מו.]

חולין נמ:

ביצה לב:

[חולין שם:]

כ"ל בגמול דמי ואח"כ סיפא וכגלין שכן קלוטות כשל חמור אמר רב פפא כו' ע"ש

מגיה ע"ק

נדה כא.

[נדה כג.]

[נעיל ג:]

נדה כח. חולין עח. כריתות ז:

[ע"ל בצירוף גליסת כ"מ בציהרא פי' חדוש הסוכב את הסמוך.ע' עיקון ערך לר ו']

רבינו גרשום

דיתירה על של משה דחרי ד' בטפח של כל אדם: ורב נחמן אמר לאצבע דמתניתין דבין חוליא לחוליא: רבי עקיבא אומר. אע"פ דיש לו ב' כיסין בידוע שיש לו ב' ביצים ואחדת מסוכה בבטן אלא כך בודקי מושיבו לבכור על עכוזו ועל זנבו ועל עגבותיו וממעך בכים ואם יש שם ביצה אחדת סופה לצאת: והתיר ר' עקיבא דכיון דנתמעך ולא יצא הוי מום ומותר לאיכלו: ר' יוחנן בן נורי אמר הוא"ל ונמצאת: אין לו אלא כיס אחד אע"ג דיש לו ב' ביצים כמי שאין לו אלא ביצה אחת דמי ואתא ר' עקיבא וכו': מעשה בפרה אחת ר' מנחם. אתה מכלה ממונו של ישראל. דכיון שאתה אוסרן לאכול בחוץ אין לו תקנה אלא קבורה: קדשים בחוץ. דתם הוי ואינו נאכל אלא בירושלם (ל): מיתה נמי הוי. דכל יתיר כנטול דמי ותנן בתמה שנתחבו רגליה מן האכילה ולמעלה טריפה דשם ישנו לצורת הגידים: שרגלו אחת כנכנס בתוך הכסלים ורגלו אחת על גבי הכסל כדרכו: ושניטל רוב המדבר של לשונו. רוב מן הלשון שנפגרה מן הדיבור דתתחתון אינתו שיכול לבטוף למעלה: אינו ניכר לחוץ מי הוי מומא מיומין שבגלוי בעינן: אבל ניכר מחמת מלאכה. שבשעולך נראה וחליכה קרי מלאכה: למימרא דלא היינו אורחיה. למיתי עינו עגול כשל אדם: תשב לזכר ולנקבה. דם' זכר ומיגור הו נפרה ד"ד ימי טומאה לנקבה: הא באוכמא והא בצירא. כלומר אוכמא דעינה אורחיה למיתי עגול כשל אדם: צירא. כלומר כולה חריץ של עין לאו אורחיה: דשפיד. חד כשל חויר: ופרוס.

ששפ"ר עקומה למעלה כחויר: ופליגי רבנן עליה. דאמרי לא שמענו את אלו: והתנן בפירקין דלקמן. שפתו העליונה עודפת כו':

ל) ר"ל דאלכה מיומנים כומן הכיות והיה מקרב על המוצה כדין בכול תפ.

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"מ מהלכות מעילה הלכה ה:

לח ב ג מיי' פ"ג מהל' בכורות הל' ה טור י"ד סימן שב:

לט ד מיי' פ"ב מהל' תיסורי מזבח הל' ה סמג עשין ריח טור י"ד סימן שב:

מ ה מיי' פ"ז מהלכות בית המקדש הלכה ם טור י"ד סימן שב:

מא ו מיי' פ"ב מהלכות תיסורי מזבח הלכה כ טור שם:

מב ז מיי' פ"ז מהלכות בית המקדש הלכה ז טור שם:

מג ח מיי' פ"י מהלכות תיסורי ביאה הל' ח טוש"ע י"ד סימן קנד סעיף ג:

מד ם מיי' פ"ז מהלכות בית המקדש הל' ז וס"ח הל' ח סמג עשין ריח טור י"ד סימן שב:

שיטה מקובצת

ל) שהיו אומנים: ב) מעילה ותרתי למה: ג) נתן אמר לאותה ששנינו או שיש: ד) לו אלא כיס אחד אין לו: ה) מושיבו אותו על כו' אם יש שם ביצה: ו) יצא ונשחטו ונמצאת: ז) יש שם וכו' מעשה בפירון אות ן' נמחק: ח) יצאת ונשחטו אות ה' נמחק: ט) מאכיל לישראל: י) תי' שהוא נמחק: יא) מיריכותיו גבוהות משל חברתה: יב) תי' לו נמחק: יג) אלא אלו את שגלגל עינו נדה כ"ג ושם רפ"ג בירושלמי: יד) המדבר של לשונו ב"ד של אחריהן אמרו הרי אלו מומין: טו) של לשונו אות ב' נמחק: טז) מעשה אות ו' נמחק: יח) ושאל ר' שמעון בן בגליאל: יט) מה"ד שיהו אומנין: יט) עושין במדה הגדולה למדת אות מאותן שבשושן הבירה: כ) תפני עם של: כא) יש שם ביצה סופה: כב) מה"ד בפירון: כג) ג' רגלים ב' רגלים: כד) שלה הריפה וקיימא לן בתמה שנחתכו:

כה) דרך הבהמות שהריך: כו) בפלקוחיו של המדבר הש"ד: כז) מחמת מלאכה שצולע והילוך רגל הבהמה זו: כח) גלגל עין של בהמה עגול כשל אדם: כט) מפאה היא כולד תי' לידה נמחק: ל) מה"ד בפירון של הלובן כו' צריא וההיא דאי: לא) מה"ד בפירון של

מ) ל"ל דאלכה מיומנים כומן הכיות והיה מקרב על המוצה כדין בכול תפ.